

॥ तैत्तिरीय ब्राह्मणम् ॥

॥ षष्ठमः प्रश्नः ॥

॥ तैत्तिरीयब्राह्मणे तृतीयाष्टके षष्ठः प्रपाठकः ॥

अ॒ञ्जन्ति॑ त्वाम॑ध्व॒रे दे॒व॒यन्तः॑ । वन॑स्पते॒ मधु॑ना॒ दैव्ये॑न ।
यद॑र्ध्व॒स्तिष्ठा॑द्भवि॒णेह॑ ध॒त्तात् । यद्वा॒ क्षयो॑ मा॒तुर॒स्या
उ॒प॒स्थे । उच्छ्र॑यस्व वनस्पते । वर्ष्म॑न्पृथि॒व्या अधि॑ । सुमि॑ती
मी॒यमा॑नः । वर्चो॑धा य॒ज्ञवा॑हसे । समि॑द्धस्य॒ श्रय॑माणः
पु॒रस्ता॑त् । ब्रह्म॑ वन्वा॒नो अ॒जरः॑ सु॒वीर॑म् ॥ १ ॥

आ॒रे अ॒स्मद॑म॒तिं बा॑ध॒मानः॑ । उच्छ्र॑यस्व म॒हते॑ सौभ॒गाय ।
ऊ॒र्ध्व ऊ॒षुणं॑ ऊ॒तये॑ । तिष्ठा॑ दे॒वो न स॑वि॒ता । ऊ॒र्ध्वो वा॑ज॒स्य
स॒नि॒ता यद॑ञ्जिभिः । वा॒घद्वि॑र्वि॒ह्याम॑हे । ऊ॒र्ध्वो नः॑ पा॒ह्य ह॑सो
नि के॒तुना॑ । वि॒श्व ह॑ सम॒त्रिण॑न्दह । कृ॒धी न॑ ऊ॒र्ध्वा च॒ रथा॑य
जी॒वसे॑ । वि॒दा दे॒वेषु॑ नो॒ दुर्वः॑ ॥ २ ॥

जा॒तो जा॑यते सुदि॒न॒त्वे अ॒ह्नाम् । सम॑र्य आ वि॒दथे॑ वर्ध॒मानः॑ ।
पु॒नन्ति॑ धी॒रा अप॑सो मनी॒षा । दे॒व्या वि॒प्र उ॒दिय॑र्ति॒ वाच॑म् ।
यु॒वा सु॒वासाः॑ परि॒वीत॑ आ॒गात् । स उ॒ श्रेया॑न्भवति॒
जा॑य॒मानः॑ । तं धी॒रासः॑ क॒वय॑ उन्नयन्ति । स्वा॒धियो
मन॑सा दे॒व॒यन्तः॑ । पृथु॑पाजा॒ अम॑र्त्यः । घृ॒तनि॑र्णि॒रख्वा॑हुतः ।
अ॒ग्निर्य॑ज्ञस्य॒ हव्य॑वाद् । तं स॒बाधो॑ य॒तः सु॒चः । इ॒त्था
धि॒या य॒ज्ञव॑न्तः । आच॑क्रु॒रग्नि॑मू॒तये॑ । त्वं वरु॑ण उ॒त मि॒त्रो

अ॒ग्ने। त्वां वर्ध॑न्ति म॒तिभिर्वसि॑ष्ठाः। त्वे वसु॑ सुषण॒नानि॑
सन्तु। यूयं पा॑त स्व॒स्तिभिः॑ सदा॑ नः॥ ३॥

सुवीरं दुवः स्वाहुतोऽष्टौ च॥ [१]

होता॑ यक्षद॒ग्निः॑ स॒मिधा॑ सुष॒मिधा॑ समि॑द्धं नाभा॑ पृथि॒व्याः
सं॒ङ्ग॒थे वा॒मस्य॑। वर्ष्म॑न्दि॒व इ॒डस्प॑दे वेत्वाऽऽज्य॑स्य
होत॑र्यज॑। होता॑ यक्ष॒त्तनून॑पा॒तमदि॑तेर्गर्भ॑ भुव॑नस्य गो॒पाम्।
मध्वा॒द्य दे॒वो दे॒वेभ्यो॑ दे॒व्याना॑न्प॒थो अ॑नक्तु वेत्वाऽऽज्य॑स्य
होत॑र्यज॑। होता॑ यक्ष॒न्नरा॑शः॒सं नृ॑श॒स्त्रं नृ॑ः प्र॒णेत्र॑म्।
गोभि॑र्व॒पावा॒न्थस्या॑द्वी॒रैः श॒क्तीवा॒न्नथैः॑ प्रथ॒मया॑ वा हि॒रण्यैश्च॑न्द्नी
वेत्वाऽऽज्य॑स्य होत॑र्यज॑। होता॑ यक्षद॒ग्निमि॑ड ई॒डितो॑ दे॒वो
दे॒वाः आव॑क्षद्दूतो ह॒व्यवा॑डमूरः। उपे॑मं य॒ज्ञमुपे॑मां दे॒वो
दे॒वहू॑तिमवतु वेत्वाऽऽज्य॑स्य होत॑र्यज॑। होता॑ यक्षद्व॒र्हिः
सु॒ष्टरी॒मोर्ण॑म्रदा अ॒स्मिन् य॒ज्ञे वि च प्र च॑ प्रथ॒ताः
स्वा॒स॒स्थं दे॒वेभ्यः॑। एमे॑नद॒द्य वस॑वो रु॒द्रा आ॑दित्याः स॑दन्तु
प्रि॒यमिन्द्र॑स्यास्तु वेत्वाऽऽज्य॑स्य होत॑र्यज॑॥ ४॥

होता॑ यक्षद्व॒रं ऋ॒ष्वाः क॑व॒ष्यो को॑षधावनीरु॒दाता॑भी॒र्जिह॑तां
विप॑क्षोभिः श्रय॒न्ताम्। सु॒प्राय॑णा अ॒स्मिन् य॒ज्ञे
विश्र॑य॒न्तामृ॒तावृ॑धो वि॒यन्त्वाज्य॑स्य होत॑र्यज॑। होता॑
यक्षदु॒षासा॑नक्ता बृ॒हती॑ सु॒पेश॑सा नृ॑ः पति॑भ्यो योनि॑
कृ॒ण्वाने॑। स॒स्मय॑माने इ॒न्द्रेण॑ दे॒वैरे॑दं ब॒र्हिः सी॑दतां

वी॒तामा॑ज्य॒स्य॒ हो॒त॒र्य॒जं। हो॒ता य॒क्ष॒द्वैव्या॒ हो॒ता॒रा
 म॒न्द्रा पो॒ता॒रा क॒वी प्र॒चे॒त॒सा। स्वि॑ष्ट॒म॒द्यान्यः॑ क॒र॒दि॒षा
 स्व॑भि॒गूर्त॑म॒न्य ऊ॒र्जा स॒त॒व॒से॒मं य॒ज्ञं दि॒वि दे॒वेषु॑ ध॒त्तां
 वी॒तामा॑ज्य॒स्य॒ हो॒त॒र्य॒जं। हो॒ता य॒क्ष॒त्ति॒स्रो दे॒वीर॒प॒सांम॒प॒स्त॒मा
 अ॒च्छि॑द्र॒म॒द्येद॑म॒प॒स्त॒न्व॒ताम्। दे॒वेभ्यो॑ दे॒वीर्दे॒वम॑पो
 वि॒यन्त्वा॑ज्य॒स्य॒ हो॒त॒र्य॒जं। हो॒ता य॒क्ष॒त्त्व॒ष्टा॒र॒म॒चि॑ष्टु॒मपा॑क॒ः
 रे॒तो॒धां वि॒श्र॒व॒सं य॒शो॒धाम्। पु॒रु॒रूप॒मका॑म॒क॒र्श॒न॒ः
 सु॒पोषः॑ पो॒षैः स्या॑त्सु॒वीरो॑ वी॒रैर्वे॒त्वाऽऽज्य॑स्य॒ हो॒त॒र्य॒जं।
 हो॒ता य॒क्ष॒द्वन॒स्पति॑मु॒पाव॑स्र॒क्षद्वि॒यो जो॒ष्टार॑ः श॒श॒म॒न्नरः॑।
 स्व॒दा॒त्स्व॒धि॒ति॒र्ऋ॒तु॒थाद्य॑ दे॒वो दे॒वेभ्यो॑ ह॒व्यावा॒ङ्मे॒त्वाऽऽज्य॑स्य॒
 हो॒त॒र्य॒जं। हो॒ता य॒क्ष॒द॒ग्नि॑ः स्वा॒हाऽऽज्य॑स्य॒ स्वा॒हा मे॒द॒सः
 स्वा॒हा स्तो॒काना॑ः स्वा॒हा स्वा॒हा॒कृ॒तीना॑ः स्वा॒हा
 ह॒व्य॒सू॒क्तीना॑म्। स्वा॒हा दे॒वाः आ॒ज्य॒पा॒न्स्वा॒हाऽग्नि॑ः
 हो॒त्राङ्गु॑षा॒णा अ॒ग्न आ॒ज्य॑स्य॒ वि॒यन्तु॑ हो॒त॒र्य॒जं॥५॥

प्रियमिन्द्रस्यास्तु वेत्वाऽऽज्यस्य होतर्यजं सुवीरो वीरैर्वेत्वाऽऽज्यस्य होतर्यजं चत्वारि
 च (अग्निन्तनूनपातन्नराशः संमग्निमिड ईडितो बर्हिर्दुर उपासानक्ता दैव्या तिस्रस्त्वष्टारं
 वनस्पतिमग्निम्। पञ्च वेत्वेको वियन्तु द्विर्वीतामेको वियन्तु द्विवेत्वेको वियन्तु होतर्यजं॥) [२]

समि॒द्धो अ॒द्य म॒नु॒षो दुरो॑णे। दे॒वो दे॒वान् य॑ज॒सि जा॒तवे॑दः।
 आ च॒ वह॑ मि॒त्रम॒हश्चि॑कित्वा॒न्। त्वं दू॒तः क॒विर॑सि॒ प्र॒चे॒ताः।
 त॒नून॑पा॒त्प॒थ ऋ॒तस्य॑ या॒नान्। म॒ध्वा स॒म॒ञ्ज॒न्स्व॑द॒या सु॒जिह्वा॑।
 म॒न्मा॑नि धी॒भि॒रु॒त य॒ज्ञमृ॑न्ध॒न्। दे॒व॒त्रा च॑ कृ॒णु॒ह्यध्व॑रं नः।

नरा॒शंस॑स्य म॒हि॒मानं॑मेषाम्। उप॑ स्तोषाम यज॒तस्य॑
य॒ज्ञैः॥६॥

ते सु॒क्रत॑वः शुच॑यो धिय॒न्धाः। स्वद॑न्तु दे॒वा उ॒भया॑नि ह॒व्या।
आ॒जु॒ह्वान॑ ई॒ड्यो व॒न्द्यश्च। आया॑ह्य॒ग्ने वसु॑भिः स॒जोषाः॑। त्वं
दे॒वाना॑मसि य॒ह्व होता॑। स ए॒नान् यक्षी॑षितो यजी॑यान्।
प्रा॒चीनं॑ ब॒र्हिः प्र॒दिशा॑ पृथि॒व्याः। वस्तो॑र॒स्या वृ॑ज्यते
अ॒ग्ने अ॒ह्नाम्। व्यु॑ प्रथते वि॒तरं वरी॑यः। दे॒वेभ्यो॑ अ॒दितये॑
स्यो॒नम्॥७॥

व्यच॑स्वतीरुर्वि॒या वि॒श्रय॑न्ताम्। पति॑भ्यो न ज॒नयः॑
शु॒म्भमा॑नाः। दे॒वीर्द्वारो॑ बृ॒हती॑र्वि॒श्वमि॒न्वाः। दे॒वेभ्यो॑ भवथ
सु॒प्राय॑णाः। आसु॑ष्वय॒न्ती यज॑ते उ॒पा॒के। उ॒षासा॑न॒क्ता
सद॑तां नि यो॒नौ। दि॒व्ये योष॑णे बृ॒हती॑ सु॒रु॒क्मे। अधि॑
श्रियः॑ शु॒क्रपि॑शं दधा॒ने। दै॒व्या होता॑रा प्रथ॒मा सु॒वाचा॑।
मि॒मा॒ना य॒ज्ञं मनु॑षो यज॑ध्यै॥८॥

प्र॒चो॒दय॑न्ता वि॒दथे॑षु का॒रू। प्रा॒चीनं॑ ज्योतिः॑ प्र॒दिशा॑ दि॒शन्ता॑।
आ नो॑ य॒ज्ञं भा॑र॒ती तूय॑मेतु। इ॒डा मनु॑ष्वदि॒ह चे॒तय॑न्ती। ति॒स्रो
दे॒वीर्ब॒र्हिरे॑दः॑ स्यो॒नम्। सर॑स्वती॒ स्वप॑सः सदन्तु। य इ॒मे
द्यावा॑पृथि॒वी जनि॑त्री। रू॒पैरपि॑ श॒द्भुवनानि॑ वि॒श्वा। तम॑द्य
हो॒तरि॑षितो यजी॑यान्। दे॒वं त्वष्टा॑रमि॒ह य॑क्षि वि॒द्वान्॥९॥

उ॒पाव॑सृज॒त्मन्या॑ सम॒ञ्जन्। दे॒वानां॑ पाथं ऋ॒तुथा॑ ह॒वीषि॑।
व॒नस्प॑तिः शमि॒ता दे॒वो अ॒ग्निः। स्वद॑न्तु ह॒व्यं मधु॑ना घृ॒तेन॑।

स॒द्यो जा॒तो व्य॑मिमीत य॒ज्ञम्। अ॒ग्निर्दे॒वाना॑मभवत्पु॒रोगाः।
अ॒स्य होतुः॑ प्र॒दिश्य॑तस्य॒ वा॒चि। स्वाहा॑कृत॒ः ह॒विरे॑दन्तु
दे॒वाः॥१०॥

यज्ञैः स्योनं यजंध्ये विद्वान्धौ च॥ [३]

अ॒ग्निर्होता॑ नो अध्व॒रे। वा॒जी सन्परि॑णीयते। दे॒वो दे॒वेषु॑
य॒ज्ञियः॑। परि॑त्रिविष्ट्य॒ध्वर॑म्। यात्य॒ग्नी र॒थीरि॑वा। आ दे॒वेषु॑
प्रयो॒ दध॑त्। परि॒ वाज॑पतिः क॒विः। अ॒ग्निर्ह॒व्यान्य॑क्रमीत्।
दध॒द्रत्नानि॑ दा॒शुषे॑॥११॥

अग्निर्होता नो नव॥ [४]

अजै॑द॒ग्निः। अस॑न॒द्वाज॑न्नि। दे॒वो दे॒वेभ्यो॑ ह॒व्यावा॑द्।
प्रा॒ञ्जोभि॑र्हिन्वा॒नः। धेना॑भिः कल्प॑मानः। य॒ज्ञस्यायुः॑
प्रति॑रन्। उप॒ प्रेष्य॑ होतः। ह॒व्या दे॒वेभ्यः॑॥१२॥

अजैदधौ॥ [५]

दै॒व्याः श॑मितार उ॒त म॑नुष्या आर॑भध्वम्। उप॑नयत् मे॒ध्या
दुरः॑। आ॒शासा॑ना मे॒धप॑तिभ्यां मे॒धम्। प्रा॒स्मा अ॒ग्निं भ॑रता।
स्तृ॒णीत ब॒र्हिः। अन्वे॑नं मा॒ता म॑न्यताम्। अनु॑ पि॒ता। अनु॑
भ्रा॒ता स॒गर्भ्यः॑। अनु॑ सखा॒ सयू॑थ्यः। उ॒दीची॑ना॒ः अ॒स्य प॒दो
निध॑त्तात्॥१३॥

सूर्यं॑ चक्षु॑र्गमयतात्। वातं॑ प्रा॒णम॑न्वव॑सृजतात्। दि॒शः
श्रोत्र॑म्। अन्त॑रि॒क्षम॑सुम्। पृथि॒वी॒ः शरी॑रम्। ए॒क॒धाऽस्य॑
त्वच॑माच्छा॒तात्। पु॒रा नाभ्या॑ अपि॒शसौ॑ व॒पामु॑त्खि॑दतात्।

अ॒न्तरे॒वोष्माणं॑ वा॒रय॑तात्। श्ये॒नम॑स्य॒ वक्षः॑ कृणु॑तात्।
प्र॒शसा॑ बा॒हू॥१४॥

श॒ला दो॒षणी॑। क॒श्यपे॒वाँसा॑। अ॒च्छि॒द्रे श्रो॒णी॑।
क॒वषो॑रू॒ स्नेक॑पर्णा॒ष्ठीव॑न्ता॑। षड्विं॑शति॒रस्य॑ वङ्क॑यः।
ता अ॒नु॒ष्टो॒च्चाव॑यतात्। गा॒त्रं गा॒त्रम॒स्यानू॑नं कृणु॑तात्।
ऊ॒व॒ध्य॒गोहं॑ पा॒र्थिवं॑ खन॑तात्। अ॒स्त्रा रक्षः॑ स॒सृज॑तात्।
व॒नि॒ष्ठुम॑स्य॒ मा रा॑विष्ट॥१५॥

उ॒रूकं॑ म॒न्यमा॑नाः। ने॒द्वस्तो॑के तन॑ये। रवि॑तार॒वच्छ॑मितारः।
अ॒ग्नि॒गो श॒मीध्व॑म्। सु॒शमि॑ श॒मीध्व॑म्। श॒मीध्व॑म॒ग्निगो॑।
अ॒ग्नि॒गुश्चापा॑पश्च। उ॒भौ दे॒वानाँ॑ श॒मितारौ॑। ता॒विमं॑ प॒शूँ
श्र॑पय॒तां प्र॒वि॒द्वाँसौ॑। यथा॑यथाऽस्य॒ श्रप॑ण॒न्तथा॑तथा॥१६॥

धृ॒त्ताद्बा॒हू मा रा॑विष्ट॒ तथा॑तथा॥ [६]

जु॒षस्व॑ स॒प्रथ॑स्तमम्। वचो॑ दे॒वप्स॑रस्तमम्। ह॒व्या जु॒ह्वान॑
आ॒सनि॑। इ॒मं नो॑ य॒ज्ञम॒मृतै॑षु धेहि। इ॒मा ह॒व्या जा॑तवे॒दो
जु॒षस्वा॑। स्तो॒काना॑म॒ग्ने मे॑द॒सो घृ॑तस्य॑। हो॒तः प्रा॑शा॒न प्र॒थमो॑
नि॒षद्य॑। घृ॒तव॑न्तः पा॒वक॑ ते। स्तो॒काः श्रो॑तन्ति॒ मेद॑सः। स्व॒धर्म॑
दे॒ववी॑तये॥१७॥

श्रेष्ठं॑ नो धेहि॒ वार्य॑म्। तुभ्य॑ँ स्तो॒का घृ॑त॒श्चुतः॑। अ॒ग्ने
वि॒प्राय॑ सन्त्य। ऋ॒षिः श्रेष्ठः॑ स॒मि॒ध्यसे॑। य॒ज्ञस्य॑ प्रा॒वि॒ता
भ॑व। तुभ्य॑ँ श्रो॒तन्त्य॑ग्नि॒गो श॒चीवः॑। स्तो॒कासौ॑ अ॒ग्ने

मेदंसो घृतस्य। कविशस्तो बृहता भानुनागाः। हव्या
जुषस्व मेधिर। ओजिष्ठन्ते मध्यतो मेद उद्धृतम्। प्र ते
वयं ददामहे। श्रोतन्ति ते वसो स्तोका अधित्वचि। प्रति
तान्देवशोर्विहि॥१८॥

देववीतय उद्धृतत्रीणि च॥—————[७]

आवृत्रहणा वृत्रहभिः शुष्मैः। इन्द्र यातन्नमोभिरग्ने अर्वाक्।
युव९ राधोभिरकवेभिरिन्द्र। अग्ने अस्मे भवतमुत्तमेभिः। होता
यक्षदिन्द्राग्नी। छागस्य वपाया मेदंसः। जुषेता९ हविः।
होतर्यज। विह्यख्यन्मनसा वस्य इच्छन्। इन्द्राग्नी ज्ञास उत
वा सजातान्॥१९॥

नान्या युवत्प्रमतिरस्ति मह्यम्। स वा धियं वाजयन्तीमतक्षम्।
होता यक्षदिन्द्राग्नी। पुरोडाशस्य जुषेता९ हविः। होतर्यज।
त्वामीडते अजिरं दृत्याय। हविष्मन्तः सद्मिन्मानुषासः।
यस्य देवैरासदो बरुहिरग्ने। अहान्यस्मै सुदिना भवन्तु। होता
यक्षदग्निम्। पुरोडाशस्य जुषेता९ हविः। होतर्यज॥२०॥

सजातानग्निन्द्रे च॥—————[८]

गीर्भिर्विप्रः प्रमतिमिच्छमानः। ईदृ रयिं यशसं पूर्वभाजम्।
इन्द्राग्नी वृत्रहणा सुवज्रा। प्र णो नव्येभिस्तिरतं देष्णैः।
माच्छेद्म रश्मीरिति नाधमानाः। पितृणा९ शक्तीरनु-
यच्छमानाः। इन्द्राग्निभ्यां कं वृषणो मदन्ति। ताह्यद्री
धिषणाया उपस्थै। अग्नि९ सुदीति९ सुदृशं गृणन्तः।

न॒म॒स्याम॒स्त्वेडं॑ जा॒तवे॒दः। त्वां दू॒तम॑र॒तिः॑ ह॒व्य॒वाह॑म्।
दे॒वा अ॑कृ॒ण्वन्न॒मृत॑स्य॒ नाभि॑म्॥२१॥

जा॒तवे॒दो द्वे च॑॥—————[९]

त्व॑ ह्य॒ग्ने प्र॑थ॒मो म॒नोता॑। अ॒स्या धि॒यो अ॒भ॒वो द॑स्म॒होता॑।
त्व॑ सी॑ वृष॒न्नकृ॑णोर्दुष्ट॒रीतु॑। स॒हो वि॒श्वस्मै॑ स॒ह॒से स॒ह॒ध्वै।
अ॒था हो॒ता न्य॑सीदो॒ यजी॑यान्। इ॒डस्प॒द इ॒षय॑न्नीड्यः
सन्। तं त्वा॒ नरः॑ प्र॒थमं॑ दे॒वय॑न्तः। म॒हो रा॒ये चि॒तय॑न्तो
अनु॑गमन्। वृ॒तेव॑ यन्तं॒ बहु॑भिर्वस॒व्यैः। त्वे र॒यिं जा॑गृ॒वाः सो॒
अनु॑गमन्॥२२॥

रु॒श॒न्तम॒ग्निं द॑र॒श॒तं बृ॑हन्तम्। व॒पाव॑न्तं वि॒श्वहा॑ दी॒दिवा॑ः स॒मम्।
प॒दं दे॒वस्य॑ नम॑सा वि॒यन्तः॑। श्र॒व॒स्यवः॑ श्र॒वं आ॑प॒न्नमृ॑क्तम्।
नामा॑नि चि॒द्वधि॑रे य॒ज्ञिया॑नि। भ॒द्राया॑ ते रण॑यन्त॒ सन्दृ॑ष्टौ।
त्वां वर्ध॑न्ति क्षि॒तयः॑ पृथि॒व्याम्। त्व॑ रा॒य उ॒भया॑सो
जना॑नाम्। त्वं त्रा॒ता त॑रणे॒ चेत्यो॑ऽभूः। पि॒ता मा॒ता
सद॑मिन्मानु॒षाणा॑म्॥२३॥

सप॑र्येण्यः स प्रि॒यो वि॒श्व॒ग्निः। हो॒ता म॒न्द्रो निष॑सादा
यजी॑यान्। तं त्वा॒ वयं॑ द॒म आ॑ दी॒दिवा॑ः स॒मम्। उप॑जु॒बाधो॑
नम॑सा स॒देम॑। तं त्वा॒ वय॑ः सु॒धियो॑ नव्य॒मग्ने॑। सु॒म्राय॑व
ई॒महे॑ दे॒वय॑न्तः। त्वं वि॒शो अ॒नयो॑ दी॒द्यानः॑। दि॒वो अ॒ग्ने
बृ॒हता॑ रो॒चने॑न। वि॒शां क॒विं वि॒श्व॒पति॑ः श॒श्व॒तीना॑म्।
नि॒तोश॑नं वृष॒भं च॑र॒षणी॑नाम्॥२४॥

प्रेतीषणि मिषयन्तं पावकम्। राजन्तमग्निं यजतः
 रयीणाम्। सो अग्र ईजे शशमे च मर्तः। यस्तु
 आनदत्समिधा हव्यदातिम्। य आहुतिं परि वेदा नमोभिः।
 विश्वेत्सवामा दधते त्वोतः। अस्मा उ ते महि महे विधेम।
 नमोभिरग्रे समिधोत हव्यैः। वेदीसूनो सहसो गीर्भिरुक्थैः।
 आ ते भद्रायाः सुमतौ यतेम॥२५॥

आ यस्ततन्थ रोदसी विभासा। श्रवोभिश्च श्रवस्यस्तरुत्रः।
 बृहद्भिर्वाजैः स्थविरेभिरस्मे। रेवद्भिरग्रे वितरं वि भाहि।
 नृवद्वसो सदमिद्धेह्यस्मे। भूरितोकाय तनयाय पश्वः। पूर्वोरिषो
 बृहतीरारे अघाः। अस्मे भद्रा सौश्रवसानि सन्तु। पुरुष्यग्रे
 पुरुधा त्वाया। वसूनि राजन्वसुताते अश्याम्। पुरुणि हि
 त्वे पुरुवार सन्ति। अग्रे वसु विधते राजनित्वे॥२६॥

जागृवांसो अनुगमन्मानुषाणाश्चरषणीनां यतेमाश्यान्दे च॥—————[१०]

आभरतः शिक्षतं वज्रबाहू। अस्मा इन्द्राग्नी अवतः
 शचीभिः। इमे नु ते रश्मयः सूर्यस्य। येभिः सपित्वं पितरो
 न आयन्। होता यक्षदिन्द्राग्नी। छागस्य हविष आत्तामद्य।
 मध्यतो मेद उद्धृतम्। पुरा द्वेषोभ्यः। पुरा पौरुषेय्या गृभः।
 घस्तान्नूनम्॥२७॥

घासे अज्राणां यवसप्रथमानाम्। सुमत्क्षराणां शतरुद्रि-
 याणाम्। अग्निष्वात्तानां पीवोपवसनानाम्। पार्श्वतः श्रोणितः
 शितामत उथ्सादतः। अङ्गादङ्गादवत्तानाम्। करत एवेन्द्राग्नी।

जुषेता॑ ह॒विः। हो॒त॒र्य॒जं। दे॒वेभ्यो॑ वनस्पते ह॒वी॑षि।
हिर॑ण्यपर्णं प्र॒दिव॑स्ते अ॒र्थम्॥२८॥

प्र॒दक्षि॑णिद्र॒श॒नया॑ नि॒यूय॑। ऋ॒तस्य॑ वक्षि प॒थिभी॑
रजि॑ष्ठैः। हो॒ता यक्ष॑द्वन॒स्पति॑म॒भिहि॑। पि॒ष्टत॑मया
रभि॑ष्ठया र॒श॒नया॑धि॒त। यत्रे॑न्द्रा॒ग्नि॒योश्छा॑ग॒स्य ह॒विषः॑
प्रि॒या धा॑मा॒नि। यत्र॑ वन॒स्पतेः॑ प्रि॒या पा॑था॒सि।
यत्र॑ दे॒वाना॑माज्य॒पाना॑ प्रि॒या धा॑मा॒नि। यत्रा॑ग्नेर्होतुः
प्रि॒या धा॑मा॒नि। तत्रै॑तं प्र॒स्तुत्ये॑वोप॒स्तुत्ये॑ वो॒पाव॑स्रक्षत्।
रभी॑या॒समि॑व कृ॒त्वी॥२९॥

कर॑दे॒वं दे॒वो वन॒स्पतिः॑। जुष॑ता॒ ह॒विः। हो॒त॒र्य॒जं। पि॒प्री॒हि
दे॒वा उ॑श॒तो य॑विष्ठ। वि॒द्वा ऋ॒तूँर्ऋ॒तुप॑ते यजे॒ह।
ये दै॒व्या ऋ॒त्विज॑स्तेभि॒रग्ने॑। त्वं हो॒तृणा॑म॒स्याय॑जिष्ठः।
हो॒ता यक्ष॑द॒ग्निः स्वि॑ष्ट॒कृत॑म्। अया॑ड॒ग्नि॒रिन्द्रा॑ग्नि॒योश्छा॑ग॒स्य
ह॒विषः॑ प्रि॒या धा॑मा॒नि। अया॑ड्वन॒स्पतेः॑ प्रि॒या पा॑था॒सि।
अया॑ड्वे॒वाना॑माज्य॒पाना॑ प्रि॒या धा॑मा॒नि। यक्ष॑द॒ग्नेर्हो॑तुः
प्रि॒या धा॑मा॒नि। यक्ष॑त्स्वं म॒हि॒मान॑म्। आ॒य॒ज॒ता मे॒ज्या
इ॒षः। कृ॒णोतु॑ सो अ॒ध्व॒रा जा॒तवे॑दाः। जुष॑ता॒ ह॒विः।
हो॒त॒र्य॒जं॥३०॥

नूनमर्थं कृत्वी पाथा॑सि सप्त च॥

[११]

उपो॑ ह॒ यद्वि॑दथ॒ वा॒जिनो॑ गूः। गी॒र्भिर्वि॑प्राः प्रम॑तिमिच्छ॒मानाः॑।
अ॒र्वन्तो॑ न का॒ष्ठा॒न्नक्ष॑माणाः। इन्द्रा॒ग्नी जो॑हु॒वतो॑ नर॒स्ते।

वनस्पते रशनयाऽभिधाय। पिष्टतमया वयुनानि विद्वान्।
वहं देवत्रा दिधिषो हवींषि। प्र चंदातारममृतैषु वोचः।
अग्निं स्विष्टकृतम्। अयाङ्गिरिन्द्राग्नियोश्छागस्य हविषः
प्रिया धामानि॥३१॥

अयाङ्गनस्पतैः प्रिया पाथांसि। अयाङ्गैवानामाज्यपानां
प्रिया धामानि। यक्षदग्नेर्होतुः प्रिया धामानि। यक्षश्च
महिमानम्। आयजतामेज्या इषः। कृणोतु सो अध्वरा
जातवेदाः। जुषतां हविः। अग्ने यदद्य विशो अध्वरस्य
होतः। पावक शोचे वेष्ट्वं हि यज्वा। ऋता यजासि महिना
वियद्भूः। हव्या वह यविष्ठ या ते अद्य॥३२॥

धामानि भूरेकं च॥—————[१२]

देवं बर्हिः सुदेवं देवैः स्यात्सुवीरं वीरैर्वस्तोर्वृज्येताक्तोः
प्रभ्रियेतात्यन्यात्राया बर्हिष्मतो मदेम वसुवने वसुधेयस्य
वेतु यज। देवीद्वारं सङ्घाते विद्वीर्यामञ्छिथिरा ध्रुवा
देवहतौ वत्स ईमेनास्तरुण आमिमीयात्कुमारो
वा नवजातो मैना अर्वा रेणुककाटः पृणवसुवने
वसुधेयस्य वियन्तु यज। देवी उषासानक्ताऽद्यास्मिन्
यज्ञे प्रयत्यहेतामपि नूनं दैवीर्विशः प्रायासिष्टां सुप्रीते
सुधिते वसुवने वसुधेयस्य वीतां यज। देवी जोष्टी
वसुधिती ययोर्न्याऽघाद्वेषांसि युयवदान्यावक्षद्वसु

वार्याणि॑ यज॑मानाय॒ वसु॑वने॒ वसु॑धेय॑स्य वी॒तां यज॑।
 दे॒वी ऊ॒र्जाहु॑ती॒ इष॑मूर्ज॑म॒न्याव॑क्ष॒त्सग्धि॑ꣳ स॒पीति॑म॒न्या
 नवे॑न॒ पूर्व॑न्दय॑मानाः॒ स्याम॑ पुरा॑णेन॒ नव॑न्तामूर्ज॑मूर्जाहु॑ती
 ऊ॒र्जय॑माने॒ अधा॑तां वसु॑वने॒ वसु॑धेय॑स्य वी॒तां यज॑।
 दे॒वा दै॒व्या हो॑ता॒रा ने॑ष्टा॒रा पो॑ता॒रा हु॑ताघ॑शꣳसा॒वाभ॑रद्व॒सू
 वसु॑वने॒ वसु॑धेय॑स्य वी॒तां यज॑। दे॒वीस्ति॑स्र॒स्तिस्त्रो॑ दे॒वीरि॑डा
 सर॑स्वती॒ भार॑ती॒ द्यां भार॑त्यादि॒त्यैर॑स्पृक्ष॒त्सर॑स्वती॒मꣳ
 रु॒द्रैर्य॑ज्ञमा॒वीदि॑हैवे॒डया॑ वसु॑म॒त्या सध॑माद॒ मदे॑म वसु॑वने॒
 वसु॑धेय॑स्य वि॒यन्तु॑ यज॑। दे॒वो नरा॑शꣳसं॒स्त्रिशी॑रू॒षा
 ष॑ड॒क्षः श॑तमि॒देन॑ꣳशि॒तिपृ॑ष्ठा आ॒दध॑ति स॒हस्र॑मीं प्र॒वह॑न्ति
 मि॒त्रावरु॑णे॒दस्य॑ हो॒त्रम॑र॒हतो॑ बृ॒हस्प॑तिः॒ स्तो॒त्रम॑श्वि॒ना-
 ऽऽध्व॑र्य॒वं वसु॑वने॒ वसु॑धेय॑स्य वे॒तु यज॑। दे॒वो
 वन॑स्पति॒र्वरु॑षप्रा॒वा घृ॒तनि॑र्णि॒ग्द्याम॑ग्रे॒णास्पृ॑क्ष॒दान्तरि॑क्षं
 म॒ध्यैना॑प्राः पृथि॒वीमु॑प॒रेणा॑दꣳही॒द्वसु॑वने॒ वसु॑धेय॑स्य वे॒तु
 यज॑। दे॒वं ब॑रु॒हिर्वा॑रि॒तीनां॑ नि॒धेधा॑ऽसि॒ प्रच्यु॑तीना॒मप्र॑-
 च्यु॒तन्नि॑काम॒धरणं॑ पुरु॒स्पारु॑हं यश॑स्वदे॒ना ब॑रु॒हिषा॑ऽन्या
 ब॑रु॒हीꣳष्य॑भि॒ प्या॑म वसु॑वने॒ वसु॑धेय॑स्य वे॒तु यज॑। दे॒वो
 अ॒ग्निः स्वि॑ष्ट॒कृत्सु॑द्रवि॒णा म॒न्द्रः क॒विः स॒त्यम॑न्माऽऽय॒जी
 हो॒ता हो॒तुर्हो॑तु॒राय॑जीया॒नग्रे॑ या॒न्दे॒वानया॑ड्याꣳ अ॒पिप्रे॑र्ये
 ते॒ हो॒त्रे अ॑म॒त्सत॑ ताꣳ स॒स॒नुषी॑ꣳ हो॒त्रां दे॒वङ्ग॑मान्दिवि

दे॒वेषु॑ य॒ज्ञमे॑रये॒मः॑ स्वि॑ष्ट॒कृचा॒ग्ने होता॑ऽभू॒र्वसु॑वने॒ वसु॑धेय॒स्य
नमो॑वा॒के वी॑हि यज॑॥ ३३॥

यजै॑कं च॥ _____ [१३]

दे॒वं ब॒र्हिः। व॒सुवने॑ वसु॒धेय॑स्य वेतु। दे॒वीर्द्वारिः॑। व॒सुवने॑
वसु॒धेय॑स्य वियन्तु। दे॒वी उ॒षासा॒नक्ता॑। व॒सुवने॑ वसु॒धेय॑स्य
वीताम्। दे॒वी जो॒ष्टी॑। व॒सुवने॑ वसु॒धेय॑स्य वीताम्। दे॒वी
ऊ॒र्जाहु॑ती। व॒सुवने॑ वसु॒धेय॑स्य वीताम्॥ ३४॥

दे॒वा दै॒व्या होता॑रा। व॒सुवने॑ वसु॒धेय॑स्य वीताम्।
दे॒वीस्ति॒स्त्रस्ति॒स्त्रो दे॒वीः। व॒सुवने॑ वसु॒धेय॑स्य वियन्तु। दे॒वो
नरा॒शंसः॑। व॒सुवने॑ वसु॒धेय॑स्य वेतु। दे॒वो वन॑स्पतिः।
व॒सुवने॑ वसु॒धेय॑स्य वेतु। दे॒वं ब॒र्हिर्वा॒रितीना॑म्। व॒सुवने॑
वसु॒धेय॑स्य वेतु॥ ३५॥

दे॒वो अ॒ग्निः स्वि॑ष्ट॒कृत्। सु॒द्रवि॑णा म॒न्द्रः क॒विः।
स॒त्यम॑न्माय॒जी होता॑। होतु॑र्होतु॒राय॑जीयान्। अ॒ग्ने
या॒न्दे॒वानया॑ट्। या॑ अपि॒प्रेः। ये ते॑ हो॒त्रे अम॑त्सत। ता॑
स॑स॒नुषी॒॑ होत्रा॑न्दे॒वङ्ग॑माम्। दि॒वि दे॒वेषु॑ य॒ज्ञमे॑रये॒मम्।
स्वि॑ष्ट॒कृचा॒ग्ने होता॑ऽभूः। व॒सुवने॑ वसु॒धेय॑स्य नमो॑वा॒के
वी॑हि॥ ३६॥

वी॒तां वे॒त्वभू॑रेकं च॥ _____ [१४]

अ॒ग्निम॒द्य होता॑रमवृणीता॒यं यज॑मानः पच॑न्प॒त्तीः

पचन्पुरोडाशं बध्नन्निन्द्राग्निभ्यां छागं सूपस्था अद्य
 देवो वनस्पतिरभवदिन्द्राग्निभ्यां छागेनाघस्तान्तं मेदस्तः
 प्रतिपचताग्रभीष्टामवीवृधेतां पुरोडाशेन त्वामद्यर्ष आर्षेय
 ऋषीणान्नपादवृणीतायं यजमानो बहुभ्य आ सङ्गतेभ्य
 एष मे देवेषु वसु वार्या यक्ष्यत इति ता या देवा
 देवदानान्यदुस्तान्यस्मा आ च शास्वा च गुरस्वेषितश्च
 होतुरसि भद्रवाच्याय प्रेषितो मानुषः सूक्तवाकाय सूक्ता
 ब्रूहि॥ ३७॥

अग्निमद्यैकम्॥ [१५]

अञ्जन्ति होता यक्ष्ममिद्धो अद्याग्निरजैर्देव्या जुषस्वा वृत्रहणा गीर्भिस्त्वङ् ह्याभरतमुपोह
 यदेवं ब्रूहिः सुदेवं देवं ब्रूहिरग्निमद्य पञ्चदश॥ १५॥

अञ्जन्त्यग्निरहोता नो गीर्भिरुपो ह यद्विदथ वाजिनः सप्तत्रिंशत्॥ ३७॥

अञ्जन्ति सूक्ताब्रूहि॥

हरिः ओम्॥

॥इति श्रीकृष्णयजुर्वेदीयतैत्तिरीयब्राह्मणे तृतीयाष्टके षष्ठः
 प्रपाठकः समाप्तः॥